

Valforsknings-
programmet

Rapport 2023:1

**Väljarna bedömer partiernas
vallöften 1956-2022**

Tobias Westman

Valforskningsprogrammet

Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

2023.01.09

www.gu.se/valforskningsprogrammet

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

Valforskningsprogrammets rapportserie

Sedan 1950-talet genomför Valforskningsprogrammet empiriska undersökningar om den svenska demokratins tillstånd och utveckling. Rapportserien är vår viktigaste publikationskanal för att bidra till samhällets kunskapsförsörjning på demokratiområdet. Målsättningen är att sprida fakta och forskningsresultat som rör val och väljarbeteende till en bred publik av forskare, studenter, journalister, politiker och allmänhet.

The SNES Program Report Series

Since the 1950s, Swedish National Election Studies Program conducts empirical research on the condition and development of the Swedish democracy. The Report Series is one of our main publication outlets. The aim is to publish facts and research results about elections and voting behavior to a broad audience of researchers, students, journalists, politicians and the public.

Citering:

Westman, Tobias (2023). Väljarna bedömer partiernas vallöften 1956–2022. Valforskningsprogrammets rapportserie 2023:1. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.

Redaktör för rapportserien:

Henrik Ekengren Oscarsson

Väljarna bedömer partiernas vallöften 1956–2022

TOBIAS WESTMAN
Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet

Sammanfattning

Vallöften har en betydande roll i relationen mellan partier och väljare. De konkretiserar partiernas ideologi i sakfrågor och förbinder framtida ageranden, vilket ger väljarna en tydlig grund för att utvärdera partiernas prestationer. Frågor om vallöften har ställts i de svenska Valundersökningarna sedan 1956. I den här rapporten sammanställs resultat från de tre frågor om vallöften som använts i Valundersökningarna genom åren. Syftet är att ge en samlad överblick av väljarnas syn på vallöften och deras uppfattningar om vilka vallöften som sittande regeringar uppfyller. Resultaten visar först att den stora majoriteten av väljarna inte litar på att politiker håller sina vallöften. Vidare att Allianspartierna 2006–2010 och 2010–2014 upplevdes uppfylla sina löften i större utsträckning än Socialdemokraterna och Miljöpartiet 2014–2018 och Socialdemokraterna 2022. Slutligen att väljarnas perceptioner av vallöftesuppfyllande sällan sammanfaller med bedömningar av vallöftenas faktiska uppfyllande.

Summary

Election pledges have a central role in the relationship between voters and parties. They concretise the parties' ideology in specific policy proposals and commit their future actions, which provides the voters with a basis for evaluating the parties' performances. Questions regarding election pledges have been present in the Swedish National Election Studies since 1956. This rapport presents results from the three main questions about election pledges present in the surveys. The purpose is to give an overview of the voters' perceptions of election pledges, and their perceptions of which pledges governments fulfil. The results show that, firstly, most voters distrust parties to fulfil their promises. Secondly, that the Alliance parties 2006–2010 and 2010–2014 were perceived to fulfil their pledges to a greater extent than the Social Democratic Party and the Green Party 2014–2018 and the Social Democratic Party 2018–2022. Lastly, that the voters' perceptions of pledge fulfilment seldom correspond with evaluations of actual policy performance.

Introduktion

Vallöften har en betydande roll i relationen mellan väljare och partier. De konkretiserar partiernas ideologi i sakfrågor och förbinder framtida ageranden, vilket ger väljarna en tydlig grund för att utvärdera partiernas prestationer.

Även i svensk politik har vallöften en central roll. Sedan 1990-talet har det förekommit en markant ökning av antalet vallöften i riksdagspartiernas valmanifest (Naurin & Håkansson, 2016). Antalet angivna vallöften har nära på femdubblats 2014 jämfört med 1991 (Valforskningsprogrammet, 2018). Däremot framställer vallöftesforskarna en skillnad i hur väljare och forskare ser på partiernas förmåga att uppfylla sina löften. Forskningen visar att majoriteten av vallöften i Sverige uppfylls (Naurin, 2011; Naurin 2014). Samtidigt har väljarna lågt förtroende för partiernas förmåga att uppfylla det de lovat (Naurin, 2011). Denna skillnad mellan väljares och forskares uppfattning om vallöftens förverkligande förklaras av att väljare tenderar att definiera vallöften, och huruvida de har uppfyllts eller inte, på ett annorlunda sätt än forskare (Naurin, 2011).

Så vad tycker väljarna om partiernas vallöften? I vilken utsträckning upplever svenska väljare att de inte kan lita på att politiker håller sina vallöften? Finns det några skillnader i hur olika grupper utvärderar regeringarnas prestationer? Överensstämmer väljarnas perceptioner av vallöftesuppfyllande med bedömningar om löftenas faktiska uppfyllande? Denna rapport strävar att besvara dessa frågor genom att sammanställa all data om vallöften från de svenska valundersökningarna 1956–2022 i syfte av att ge en överblick av väljarnas syn på vallöften.

Frågorna om vallöften kan indelas i tre olika typer: den första handlar om man kan lita på att partier håller sina vallöften, den andra om generella bedömningar av regeringens prestationer när det gäller att uppfylla löften, och den tredje om hur specifika vallöften av regeringen har uppfyllts eller ej under mandatperioden.

Väljarnas bedömningar av partiernas vallöften 1956–2022

Den första huvudtypen av fråga om huruvida man kan lita på att partier håller sina vallöften ställdes redan i den första Valundersökningen 1956, men med enhetlig formulering och svarsalternativ endast från undersökningen 1968 och framåt. En sammanställning av de olika frågeformuleringarna och svarsalternativen presenteras i tabell 1. I undersökningen 1956 var påståendet *”Tror ni själv att de flesta partierna och deras ledare efter bästa förmåga försöker hålla vad de lovat, när valet är över?”*, med tre svarsalternativ; ja, nej eller ingen åsikt. För undersökningen 1960 var formuleringen mer cynisk: *”Alla partier ger löften före valet, som de inte på allvar försöker hålla när valet är över”*, med tre svarsalternativ; ja, nej, eller vet inte. Från undersökningarna 1968 och framåt användes påståendet (mer eller mindre) *”Man kan aldrig lita på att något av partierna tänker hålla sina löften”*, med fem svarsalternativ; instämmer helt, instämmer delvis, i stort sett motsatt åsikt, helt motsatt åsikt, eller vet ej/vill inte svara.

För att jämföra resultaten över längsta möjliga tidsperiod kommer först en trekategorisk indelning att utföras, där svarsalternativen ”instämmer helt” och ”instämmer delvis” kategoriserats som ”instämmer”, medan alternativen ”i stort sett motsatt åsikt” och ”helt motsatt åsikt” kategoriserats som ”motsatt åsikt”, samt en vet ej/vill inte svara/annat svar-kategori (se tabell 2). Därefter presenteras resultaten från 1968 och framåt med hela fördelningen.

Tabell 1 Skillnader i frågeformulering och svarsalternativ för frågan om huruvida man kan lita på att partier håller sina vallöften. 1956–2022.

	Frågeformulering	Svarsalternativ
1956	Tror ni själv att de flesta partierna och deras ledare efter bästa förmåga försöker hålla vad de lovat, när valet är över?	Ja, partierna håller vad de lovar / Nej, partierna håller inte vad de lovar / Ingen åsikt
1960	Alla partier ger löften före valet, som de inte på allvar försöker hålla när valet är över.	Ja, instämmer / Nej, instämmer inte / Vet inte
1968	Man kan aldrig lita på att något av partierna tänker hålla sina löften	Instämmer helt / Instämmer i stort sett / I stort sett motsatt åsikt / Helt motsatt åsikt / Vet ej
1973	Man kan aldrig lita på att något av partierna tänker hålla sina löften	Instämmer helt / Instämmer i stort sett / I stort sett motsatt åsikt / Helt motsatt åsikt / Vet ej
1976	Man kan aldrig lita på att något av partierna tänker hålla sina löften	Instämmer helt / Instämmer i stort sett / I stort sett motsatt åsikt / Helt motsatt åsikt / Vet ej
1979	Man kan aldrig lita på att något av partierna tänker hålla sina löften	Instämmer helt / Instämmer i stort sett / I stort sett motsatt åsikt / Helt motsatt åsikt / Vet ej
2002	Man kan aldrig lita på att något av partierna håller sina löften	Instämmer helt / Instämmer i stort sett / I stort sett motsatt åsikt / Helt motsatt åsikt / Vet ej
2010	Man kan aldrig lita på att något av partierna håller sina löften	Instämmer helt / Instämmer i stort sett / I stort sett motsatt åsikt / Helt motsatt åsikt / Vet ej
2014	Man kan aldrig lita på att något av partierna håller sina löften	Instämmer helt / Instämmer i stort sett / I stort sett motsatt åsikt / Helt motsatt åsikt / Vet ej
2018	Man kan aldrig lita på att något av partierna håller sina löften	Instämmer helt / Instämmer i stort sett / I stort sett motsatt åsikt / Helt motsatt åsikt
2022	Man kan aldrig lita på att något av partierna håller sina löften	Instämmer helt / Instämmer i stort sett / I stort sett motsatt åsikt / Helt motsatt åsikt

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Svarenkäterna för svenska valundersökningarna 1956, 1960, 1968, 1973, 1976, 1979, 2002, 2010, 2014, 2018 och 2022.

I vilken utsträckning upplever då svenska väljare att de inte kan lita på att politiker håller sina vallöften? Tabell 2 och figur 1 visar andelen som instämmer i påståendet. Snittet 1956–2022 väger in på 67 procent, det vill säga två tredjedelar av väljarna instämmer i påståendet. Denna andel har inte förändrats markant över tid, utan ligger mellan 60 och 75 procent. För 2022 låg andelen på 75 procent – en delad topplats med mätningen 2002. När vi undersöker svarsfördelningen 1968–2022 i tabell 3 och figur 2 ser vi att strax över en fjärdedel instämmer helt i påståendet. Sammantaget visar resultaten att den dominerande föreställningen hos väljarna är att man inte kan lita på att partierna håller sina löften.

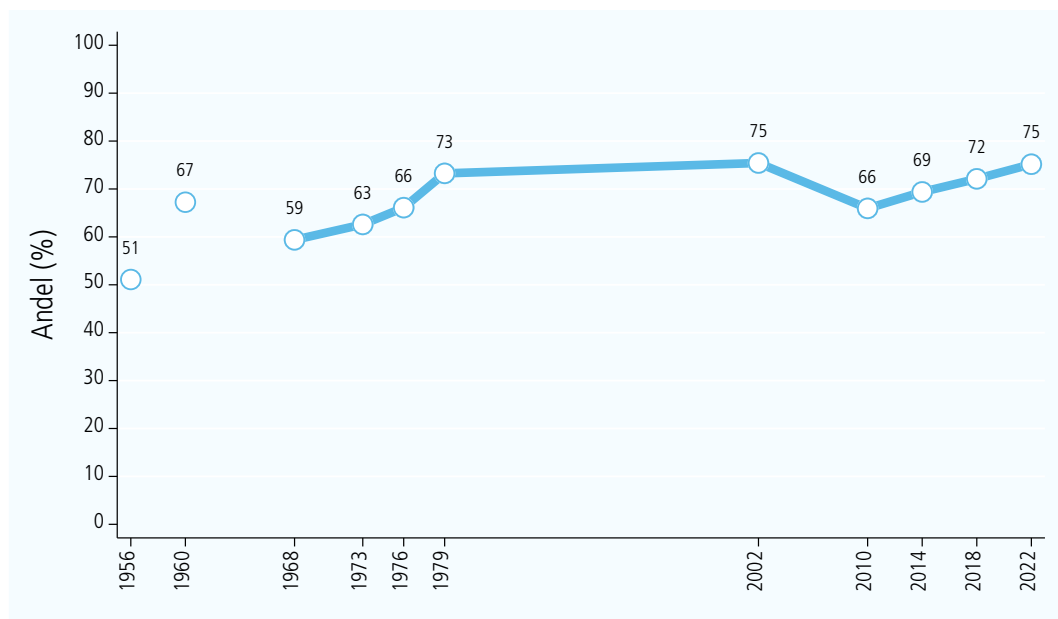
Tabell 2 Påståendet om att man inte kan lita på att partier håller sina vallöften (1956–2022). Procent.

	Instämmer (helt eller i stort sett)	Motsatt åsikt (helt eller i stort sett)	Vet ej/Vill inte svara/ Annat svar	Summa	Antal
1956	51	42	7	100	1656
1960	67	16	17	100	1252
1968	59	37	4	100	2425
1973	62	34	4	100	2097
1976	66	31	3	100	2377
1979	73	25	2	100	2366
2002	75	23	1	100	1754
2010	66	32	2	100	1201
2014	69	29	2	100	887
2018	72	27	1	100	2902
2022	75	25	0	100	1963
Snitt 1956–2022	67	29	4	100	20 880

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: svenska valundersökningar 1956–2022.

Kommentar: I kategorin *Instämmer (helt eller i stort sett)* inkluderas svarsalternativen *Ja, partierna håller vad de lovar* för undersökningen 1956, *ja, instämmer* för undersökningen 1960, och *Instämmer helt* och *instämmer i stort sett* för undersökningarna 1968–2022. I kategorin *Motsatt åsikt (helt eller i stort sett)* inkluderas svarsalternativen *Nej, partierna håller inte vad de lovar* för undersökningen 1956, *nej, instämmer* inte undersökningen 1960, och *Helt motsatt åsikt* och *I stort sett motsatt åsikt* för undersökningarna 1968–2022. Resultaten 1956–2018 är viktat med respondenternas partival mot valresultaten. För 2022 är respondenternas *röstintention* i riksdagsvalet viktat mot valresultatet. Avrundat med minsta absolutfel.

Figur 1 Påståendet om att man inte kan lita på att partier håller sina vallöften (1956–2022). Andel instämmer (helt eller i stort sett).

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: svenska valundersökningar 1956–2022.

Kommentar: Figuren visar andelen respondenter som instämmer i påståendet: *Ja, partierna håller vad de lovar* för undersökningen 1956, *ja, instämmer* för undersökningen 1960, och *Instämmer helt* och *instämmer i stort sett* för undersökningarna 1968–2022. Resultaten 1956–2018 är viktat med respondenternas partival mot valresultaten. För 2022 är respondenternas *röstintention* i riksdagsvalet viktat mot valresultatet. Avrundat till närmaste heltal.

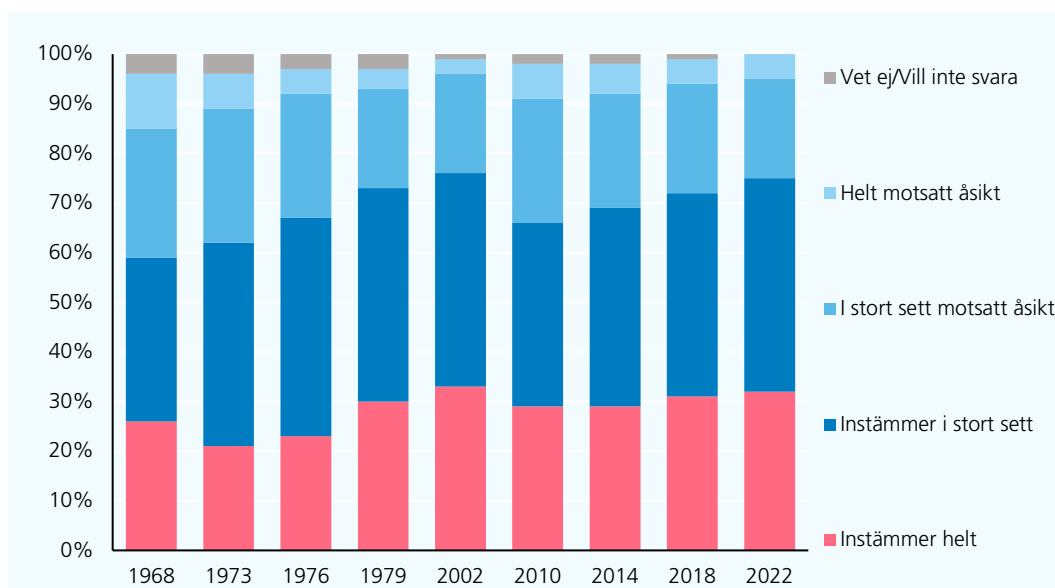
Tabell 3 Påståendet om att man inte kan lita på att partier håller sina vallöften (1968–2022). Procent.

	Instämmer helt	Instämmer i stort sett	I stort sett motsatt åsikt	Helt motsatt åsikt	Vet ej/ Vill inte svara	Total	Antal
1968	26	33	26	11	4	100	2425
1973	21	41	27	7	4	100	2097
1976	23	44	25	5	3	100	2377
1979	30	43	20	4	3	100	2366
2002	33	43	20	3	1	100	1754
2010	29	37	25	7	2	100	1201
2014	29	40	23	6	2	100	887
2018	31	41	22	5	1	100	2902
2022	31	44	20	5	0	100	1963
Snitt 1968–2022	28	41	23	6	2	100	17 972

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: svenska valundersökningar 1968–2022.

Kommentar: Frågan lyder: "Man kan aldrig lita på att något av partierna tänker hålla sina löften"/ "Man kan aldrig lita på att något av partierna håller sina löften ". Resultaten 1968–2018 är viktat med respondenternas partival mot valresultaten. För 2022 är respondenternas *röstintention* i riksdagsvalet viktat mot valresultatet. Avrundat med minsta absolutfel.

Figur 2 Påståendet om att man inte kan lita på att partier håller sina vallöften, 1968–2022 (procent).

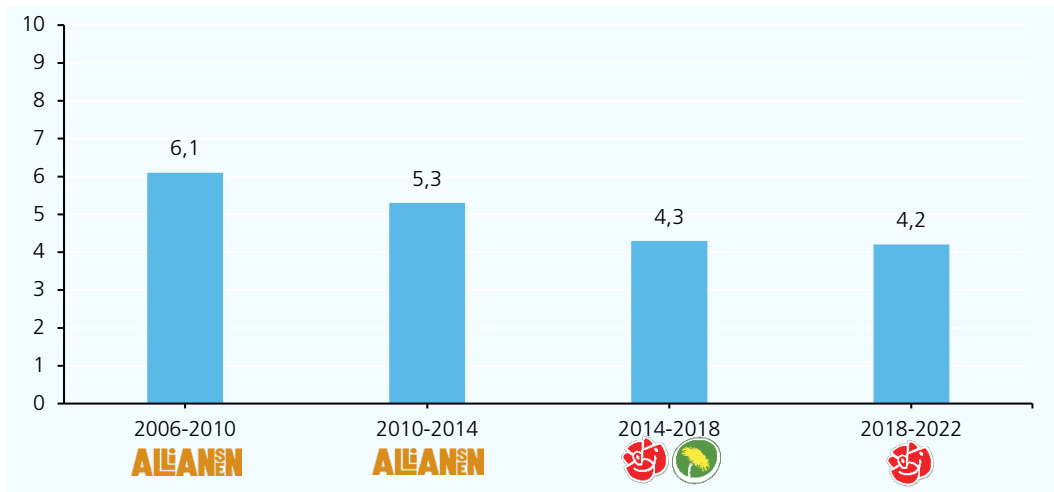
Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: svenska valundersökningar 1968–2022.

Kommentar: Frågan lyder: "Man kan aldrig lita på att något av partierna tänker hålla sina löften"/ "Man kan aldrig lita på att något av partierna håller sina löften ". Resultaten 1968–2018 är viktat med respondenternas partival mot valresultaten. För 2022 är respondenternas *röstintention* i riksdagsvalet viktat mot valresultatet.

Väljarnas bedömningar av sittande regeringars vallöftesuppfyllande

Den andra huvudtypen av frågor om vallöften ber väljarna bedöma regeringarnas prestationer när det gäller att uppfylla vallöften. Svartalternativen angavs på 0–10 skala, där 0 var "i mycket liten utsträckning", 5 var "i varken liten eller stor utsträckning" och 10 var "i mycket stor utsträckning". Frågan ställdes i undersökningen 2010 och 2014 för Allianspartierna, 2018 för Socialdemokraterna och Miljöpartiet och 2022 för Socialdemokraterna. Den lyder: "I vilken utsträckning anser du att Allianspartierna / regeringen (Socialdemokraterna och Miljöpartiet) / Socialdemokraterna sedan valet 2006 / 2010 / 2014 / 2018 har uppfyllt sina vallöften".

Figur 3 I vilken utsträckning har regeringspartierna uppfyllt sina vallöften?
(Medeltal 0–10)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: svenska valundersökningar 2010–2022.

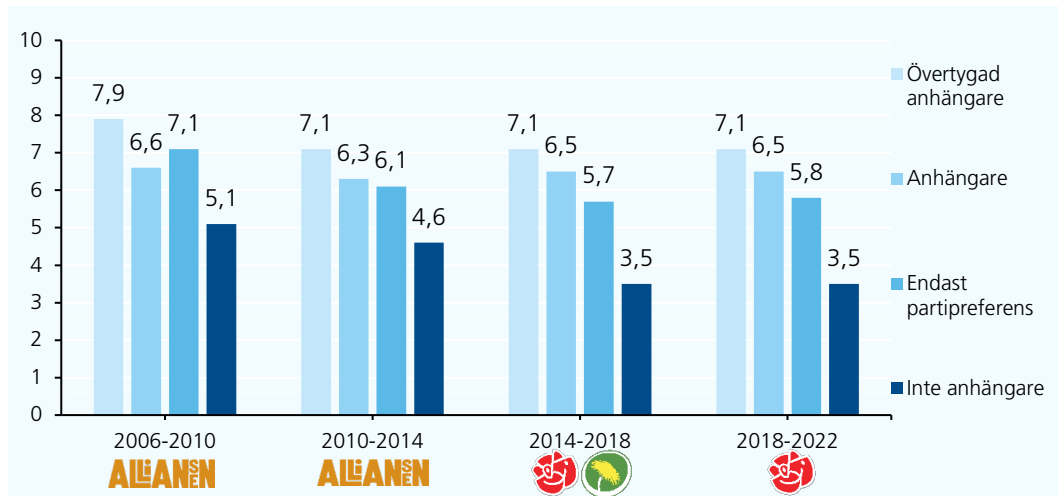
Kommentar: Frågan lyder: "I vilken utsträckning anser du att Allianspartierna/regeringen (Socialdemokraterna och Miljöpartiet) /Socialdemokraterna sedan valet 2006/2010/2014/2018 har uppfyllt sina vallöften?" Svartalalternativen angavs på 0–10 skala, där 0 var "i mycket liten utsträckning", 5 var "varken liten eller stor utsträckning" och 10 var "i mycket stor utsträckning". Figuren visar genomsnittet av alla svarande i Valundersökningarna 2010–2022. Resultaten 2010–2018 är viktat med respondenternas partival mot valresultaten. För 2022 är respondenternas *röstintention* i riksdagsvalet viktat mot valresultatet.

Figur 3 visar genomsnittet av alla svarande i Valundersökningarna 2010–2022. Resultaten visar att alliansregeringarna upplevdes uppfylla sina löften i större utsträckning än de socialdemokratiska. Högst betyg tillgavs Allianspartierna 2006–2010 (regeringen Reinfeldt I) av väljarna med ett medeltal på 6,1. Snäppet sämre betyg fick Allianspartierna under regeringen Reinfeldt II 2010–2014 med ett medeltal på 5,3. Socialdemokraterna och Miljöpartiet 2014–2018 landade på ett medeltal av 4,3 medan Socialdemokraterna 2018–2022 något lägre, på 4,2.

Finns det då några skillnader i hur olika grupper utvärderar regeringarnas prestationer? Figur 4 visar medeltalen utefter grad av partiidentifikation där två tydliga mönster framstår. Det första uppenbara mönstret är att väljare som stödjer ett av regeringspartierna, oavsett om de betraktar sig som övertygade anhängare, anhängare, eller endast sympatisörer, bedömer regeringens prestationer betydligt högre än de som inte sympatiserar med regeringspartierna. Det andra mönstret är att ju mer övertygad anhängare, desto högre bedömning.

Vidare visar Figur 5 variationen i medeltal för grupperna kön, ålder, utbildning och politisk kunskap. Där ser vi exempelvis att kvinnorna ger vänsterregeringarna högre betyg än männen, medan männen ger högre betyg till högerregeringarna. Detta kan i viss mån spegla resultaten i figur 4 av skilda rösbeteenden, där kvinnor i högre grad än män röstar på vänsterideologiska partier, och män röstar på högerideologiska partier i högre grad än kvinnor (Oskarson & Ahlbom, 2021).

Figur 4 I vilken utsträckning ansåg väljarna att regeringen uppfyllt sina vallöften?
Väljarbedömningar efter grad av partiidentifikation med regeringsparti
(Medeltal 0–10)

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: svenska valundersökningar 2010–2022.

Kommentar: Figuren visar väljarbedömningar efter grad av partiidentifikation. Frågan lyder: I vilken utsträckning anser du att Allianspartierna/regeringen (Socialdemokraterna och Miljöpartiet) /Socialdemokraterna sedan valet 2006/2010/2014/2018 har uppfyllt sina vallöften? Svartalternativen angavs på 0–10 skala, där 0 var "i mycket liten utsträckning", 5 var "varken liten eller stor utsträckning" och 10 var "i mycket stor utsträckning". Övertygad anhängare/Anhängare/Endast partipreferens med ett av regeringspartierna Moderaterna, Liberalerna/Folkpartiet, Kristdemokraterna eller Centerpartiet 2006–2010 och 2010–2014, Socialdemokraterna eller Miljöpartiet 2014–2018 och Socialdemokraterna 2018–2022. Resultaten 2010–2018 är viktat med respondenternas partival mot valresultaten. För 2022 är respondenternas *röstintention* i riksdagsvalet viktat mot valresultatet.

Figur 5 I vilken utsträckning ansåg väljarna att regeringen uppfyllt sina vallöften?
Olika väljargrupper. Medeltal 0–10.

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: svenska valundersökningar 2010–2022.

Kommentar: Figuren visar medeltalen för grupperna kön, ålder, utbildning och politisk kunskap. Frågan lyder: "I vilken utsträckning anser du att Allianspartierna/regeringen (Socialdemokraterna och Miljöpartiet) /Socialdemokraterna sedan valet 2006/2010/2014/2018 har uppfyllt sina vallöften? "Svarsalternativen angavs på 0–10 skala, där 0 var "i mycket liten utsträckning", 5 var "varken liten eller stor utsträckning" och 10 var "i mycket stor utsträckning". Frågan om utbildning lyder "Vilken skolutbildning har du genomgått/vilken skolutbildning genomgår Du?". Högskola/universitet är en sammanslagning av svarsalternativen "studier vid högskola/universitet", "examen vid högskola/universitet" och "studier eller examen vid forskarutbildning". Gymnasium/eftergymnasial är en sammanslagning av svarsalternativen "studier gymnasium, folkhögskola, realskola (eller motsvarande)", "examen från gymnasium, folkhögskola, realskola (eller motsvarande)" och "eftergymnasial utbildning, ej högskola/universitet". Grundskola är en sammanslagning av "grundskola eller motsvarande obligatorisk skola" och "ej fullgjort grundskola eller motsvarande skola". Graden av politisk kunskap baseras på ett antal kunskapsfrågor. Sedan har respondenterna indelats i "Hög", "Medel" och "Låg" utefter antal rätt svar i tre lika stora grupper. Resultaten 2010–2018 är viktat med respondenternas partival mot valresultaten. För 2022 är respondenternas *röstintention* i riksdagsvalet viktat mot valresultatet.

Väljarnas bedömningar av uppfyllandet av specifika vallöften

I den tredje huvudtypen av vallöftesfrågor får väljarna uppge i vilken utsträckning de anser att specifika vallöften från den sittande regeringen har uppfyllts under den gångna mandatperioden. Frågorna om löftesuppfyllarperceptioner ställdes i Valundersökningarna 2010, 2018 och 2022. Svartalternativen var fyra till antalet: uppfyllt, delvis uppfyllt, inte uppfyllt eller vet ej/ingen uppfattning/känner inte till vallöftet.

Eftersom det handlar om specifika vallöften så redovisar vi i tabell 4 och 5 hur väl väljarnas utvärderingar överensstämmer med bedömningar av vallöftenas faktiska uppfyllande: I vilken utsträckning agerade regeringspartierna i enlighet med sina löften?

Bedömningarna av löftena 2006–2010 är från Naurin och Oscarsson (2017). För löftena 2014–2018 används preliminära bedömningar från Hugoson, Magnusson, Björkdahl och Naurin (Pågående, version 2023-01-04). Bedömningarna av löftena 2018–2022 har utförts av oss på Valforskningsprogrammet. Vi har strävat efter att utvärdera dem i linje med metodbeskrivningen i Naurin, Håkansson, Werner, Björkdahl och Runeson (2022) och Naurin (2014). Dessa bedömningar redovisas i Appendix A. Ett löfte bedöms som *uppfyllt*, *delvis uppfyllt* eller *inte uppfyllt*.

Här följer en kortfattad beskrivning av vallöftesforskarnas bedömningsmodell. Ett vallöfte bedöms oftast utifrån beslutstagande och policyförändring snarare än utfall och resultat (Naurin, 2011). Ifall ett beslut eller en handling har genomförts vilket överensstämmer med vad som kan förväntas av löftet så bedöms det som *uppfyllt* (Naurin, 2014). I kontrast bedöms ett löfte som *inte uppfyllt* när ingen meningsfull handling eller beslut har ägt rum i linje med hur löftet var utformat (Naurin, 2014). Slutligen kan ett löfte bedömas som *delvis uppfyllt* när en tydlig handling eller förändring har skett men som inte är helt i linje med hur löftet var utformat (Naurin, 2014).

Att bedöma vallöften är en tidskrävande och ofta komplicerad process. Det gäller särskilt för *vaga* vallöften, det vill säga där partierna besitter flera olika handlingsalternativ för att uppfylla löftet, där vilken handling som anses uppfylla löftet blir en tolkningsfråga för bedömare. Vad som är den mest passande bedömningen kan i dessa fall omdiskuteras.

I tabell 5 har löftena rankats utifrån andel väljare med överensstämmande svar. Resultaten visar att väljarnas perception av vallöftesuppfyllande sällan sammanfaller med bedömningar av vallöftenas faktiska uppfyllande. Bara tre av löftena når över 50 procent. Vi ser även att väljarna i många frågor inte har någon uppfattning om huruvida vallöften uppfyllts eller inte. För löftet att ”öronmärka en månad i föräldraförsäkringen till vardera föräldern” och löftet att ”avskaffa Lax-RUT” angav 62 respektive 64 procent av väljarna att de inte hade någon uppfattning. Därtill finns flera löften där över 50 procent av väljarna angav ingen uppfattning.

Det löfte som störst andel gav en överensstämmande bedömning av - på särklass första plats med 88 procent - var att ”införa skattereduktion på hushållsnära tjänster”, alltså införandet av RUT-avdraget. Löftet gavs av allianspartierna 2006 i deras gemensamma valmanifest och var en av de mest framträdande frågorna under valkampanjen.

Löftet att ”förstärka förlossningsvården” visar det största gapet mellan löftesbedömning och väljarperception, där endast 1 procent av väljarna gav en samstämmande bedömning. Under mandatperioden tillförde regeringen (Löfven II, Löfven III och Andersson) satsningar till SKR i syfte av att stärka mödrahälso- och förlossningsvården. För 2020–2022 försågs 970 miljoner kronor till ändamålet (Socialdepartementet & SKR, 2020), därtill en tilläggsöverenskommelse omfattande 481 miljoner kronor 2021–2022 (Socialdepartementet & SKR, 2021). På grund av denna satsning så bedöms löftet som uppfyllt (Se appendix A). En möjlig förklaring till väljarnas bedömning, där 65 procent angav att löftet inte hade uppfyllts, kan vara att väljarna bedömer löftet utifrån resultat och utfall snarare än beslutsfattande och policyförändring. Under mandatperioden fick bristerna i förlossningsvården stor medial uppmärksamhet, där tidningar och nyhetsinslag skildrade krisen i förlossningsvården (t.ex. Hällsten, 2021; Dahlgren, 2022), vilket inte rimmar med bilden av att regeringen förstärkt den.

Tabell 4 Väljares bedömning om specifika vallöften i valundersökningarna 2010–2022 samt bedömning av policyförändring. Procent.

Vallöfte:	Delvis Uppfyllt	Inte Uppfyllt	Ingen uppfattning	Summa	Antal	Bedömning av policyförändring	
<i>2006–2010:</i>							
Sänka inkomstskatten för låg- och medelinkomsttagare	52	32	8	8	100	590	Uppfyllt
Införa lagstadgad skyldighet att ingripa när någon är i nöd	11	13	20	56	100	588	Inte uppfyllt
Införa jobbgaranti för alla under 25 år efter 50 dagars arbetslöshet	7	17	43	33	100	590	Uppfyllt
Införa skattereduktion för hushållsnära tjänster	88	5	1	6	100	590	Uppfyllt
Avskaffa värnskatten	15	9	18	58	100	590	Inte uppfyllt
Införa ett nationellt prov i svenska i årskurs tre	16	5	20	59	100	589	Uppfyllt
Ersätta den statliga fastighetsskatten med en låg kommunal avgift	40	10	14	36	100	590	Uppfyllt
<i>2014–2018:</i>							
Sänka skatten för pensionärer	8	42	28	22	100	1274	Delvis Uppfyllt
Göra gymnasieskolan obligatorisk för alla till och med 18 år	5	15	33	47	100	1244	Inte uppfyllt
Höja barnbidraget	38	20	6	36	100	1266	Uppfyllt
Höja taket i A-kassan	15	17	11	57	100	1251	Delvis Uppfyllt
Avskaffa läx-RUT	14	9	13	64	100	1247	Uppfyllt
Höja sjukersättningen till 80 procent under hela sjukdomsperioden	6	13	25	56	100	1255	Inte uppfyllt
Öronmärka en månad i föräldraförsäkringen till vardera föräldern	18	12	8	62	100	1259	Uppfyllt
Göra förskoleklassen för sexåringar obligatorisk	31	9	9	51	100	1258	Uppfyllt
<i>2018–2022:</i>							
Begränsa arbetskraftsinvandringen	2	28	34	36	100	1971	Inte Uppfyllt
Förstärka förlossningsvården	1	10	65	24	100	1983	Uppfyllt
Införa förbud mot religiösa friskolor	3	23	53	21	100	1981	Inte uppfyllt
Slopa straffreduktionen för unga	8	27	35	30	100	1978	Delvis uppfyllt
Sänka skatten för pensionärer	10	38	32	20	100	1984	Uppfyllt
Höja minimistraffet för våldtäkt	10	24	31	35	100	1973	Uppfyllt
Införa familjevecka (fem extra dagars betald föräldraledighet)	4	8	36	52	100	1972	Inte uppfyllt
Avskaffa allmän visstidsanställning	2	9	30	59	100	2123	Delvis uppfyllt

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Svenska valundersökningar 2010–2022, Naurin & Oscarsson (2017), Hugoson, Magnusson, Björkdahl & Naurin (Pågående, version 2023-01-04).

Kommentar: I undersökningarna var frågeformuleringen: "För 2006/2014/2018 års val gavs följande vallöften av Allianspartier/Socialdemokraterna/Socialdemokraterna. För vart och ett av dem, tycker du att löftet blivit uppfyllt, delvis uppfyllt eller inte uppfyllt? " Bedömning om faktiskt policyförändring 2006–2010 är från Naurin & Oscarsson (2017), 2014–2018 från Hugoson, Magnusson, Björkdahl & Naurin (Pågående, version 2023-01-04). För bedömning 2018–2022 se Appendix A. Resultaten 2010–2018 är viktat med respondenternas partival mot valresultaten. För 2022 är respondenternas *röstintention* i riksdagsvalet viktat mot valresultatet.

Tabell 5 Väljares bedömning av huruvida 22 specifika vallöften i valundersökningarna uppfyllts samt bedömning av faktisk policyförändring 2010–2022. Rankat utifrån andelen väljare med överensstämmande svar. (Procent).

Vallöfte (år):	Uppfyllt	Delvis uppfyllt	Inte uppfyllt	Ingen uppfattning	Summa	Antal	Bedömning av policyförändring
#1 Införa skattereduktion för hushållsnära tjänster (2010)	88	5	1	6	100	590	Uppfyllt
#2 Införa förbud mot religiösa friskolor (2022)	3	23	53	21	100	1981	Inte uppfyllt
Sänka inkomstskatten för låg- och medelinkomsttagare (2010)	52	32	8	8	100	590	Uppfyllt
#4 Sänka skatten för pensionärer (2018)	8	42	28	22	100	1274	Delvis Uppfyllt
#5 Ersätta den statliga fastighetskatten med en låg kommunal avgift (2010)	40	10	14	36	100	590	Uppfyllt
#6 Höja barnbidraget (2018)	38	20	6	36	100	1266	Uppfyllt
#7 Införa familjevecka (fem extra dagars betald föräldradagighet) (2022)	4	8	36	52	100	1972	Inte uppfyllt
#8 Begränsa arbetskraftsinvandringen (2022)	2	28	34	36	100	1971	Inte Uppfyllt
Göra gymnasieskolan obligatorisk för alla tilllochmed 18 år (2018)	5	15	33	47	100	1244	Inte uppfyllt
#10 Göra förskoleklassen för sexåringar obligatorisk (2018)	31	9	9	51	100	1258	Uppfyllt
#11 Slopa straffreduktionen för unga (2022)	8	27	35	30	100	1978	Delvis uppfyllt
#12 Höja sjukersättningen till 80 procent under hela sjukdomsperioden (2018)	6	13	25	56	100	1255	Inte uppfyllt
Införa lagstadgad skyldighet att ingripa när någon är i nöd (2010)	11	13	20	56	100	588	Inte uppfyllt
#14 Öronmärka en månad i föräldraförsäkringen till vardera föräldern (2018)	18	12	8	62	100	1259	Uppfyllt
#15 Avskaffa värnskatten (2010)	15	9	18	58	100	590	Inte uppfyllt
#16 Höja taket i A-kassan (2018)	15	17	11	57	100	1251	Delvis Uppfyllt
#17 Införa ett nationellt prov i svenska i årskurs tre (2010)	16	5	20	59	100	589	Uppfyllt
#18 Avskaffa läx-RUT (2018)	14	9	13	64	100	1247	Uppfyllt
#19 Höja minimistraffet för våldtäkt (2022)	10	24	31	35	100	1973	Uppfyllt
#20 Sänka skatten för pensionärer (2022)	10	38	32	20	100	1984	Uppfyllt
#21 Avskaffa allmän visstidsanställning (2022)	2	9	30	59	100	2123	Delvis uppfyllt
#22 Förstärka förlossningsvården (2022)	1	10	65	24	100	1983	Uppfyllt

Källa: Valforskningsprogrammet, Göteborgs universitet: Svenska valundersökningar 2010–2022. Naurin & Oscarsson (2017), Hugoson, Magnusson, Björkdahl & Naurin (Pågående, version 2023-01-04).

Kommentar: Tabellen visar vilka vallöften som flest andel väljare gav en överensstämmande bedömning av. I undersökningarna var frågeformuleringen: "För 2006/2014/2018 års val gavs följande vallöften av Allianspartierna/Socialdemokraterna/Socialdemokraterna. För vart och ett av dem, tycker du att löftet blivit uppfyllt, delvis uppfyllt eller inte uppfyllt?" Bedömningarna om faktiskt policyförändring 2006–2010 är från Naurin & Oscarsson (2017), 2014–2018 från Hugoson, Magnusson, Björkdahl & Naurin (Pågående, version 2023-01-04). För bedömningarna 2018–2022 se Appendix A. Resultaten 2010–2018 är viktat med respondenternas partival mot valresultaten. För 2022 är respondenternas *röstintention* i riksdagsvalet viktat mot valresultatet.

Sammanfattning

Vallöften har en betydelsefull roll i relationen mellan väljare och partier. De konkretiserar partiernas ideologi i sakfrågor och förbinder framtida ageranden, vilket förtydligar partiernas politik för väljarna och förenklar ansvarsutkrävande under och efter mandatperioderna. Så vad tycker väljarna om partiernas vallöften? Efter att ha presenterat resultat från de tre frågor om vallöften som använts i Valundersökningarna 1956–2022 kan vi sammanfattningsvis dra några slutsatser. Först ser vi en stark misstro bland väljarna i hur partierna tänks uppfylla sina vallöften. Under perioden 1956–2022 uppgav i snitt två tredjedelar av väljarna att de misstror partiernas förmåga att uppfylla sina löften, och för 2022 var denna andel 75 procent. Vidare ansåg väljarna att Allianspartierna 2006–2010 och 2010–2014 uppfyllde sina löften i större utsträckning än Socialdemokraterna och Miljöpartiet 2014–2018 och Socialdemokraterna 2022. Slutligen ser vi att väljarnas perceptioner av vallöftesuppfyllande sällan sammanfaller med bedömningar av vallöftenas faktiska uppfyllande. Under hela undersökningsperioden har det bara varit ett fåtal vallöften där väljarnas uppfattningar om uppfyllande har överensstämmt med analyser av faktiskt uppfyllande.

Referenser:

- Dahlgren, M. (2022, 11 februari). Fortsatt förlossningskris – tvingas låna personal efter att barnmorskor slutat i protest. *Arbetet*. <https://arbetet.se/2022/02/11/fortsatt-forlossningskris-tvingas-lana-personal-efter-att-barnmorskor-slutat-i-protest-uppsagningar/>
- Hugoson, J., Magnusson, O., Björkdahl, C., & Naurin, E. (Pågående). Socialdemokraternas uppfyllande av vallöften 2014–2018. Dokumentation och förklaringar av bedömningar. *Version 2023-01-04*
- Håkansson, N., & Naurin, E. (2016). Promising ever more: An empirical account of Swedish parties' pledge making during 20 years. *Party Politics*, 22(3), 393-404.
- Hällsten, A. (2021, 5 november). Undersköterskan om förlossningskrisen: ”Glöm inte bort oss”. *Aftonbladet*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/a/47W4Ea/underskoterskan-om-forlossningskrisen-glom-inte-bort-oss>
- Naurin, E. (2011). *Election promises, party behaviour and voter perceptions*. Springer.
- Naurin, E. (2014). Is a promise a promise? Election pledge fulfilment in comparative perspective using Sweden as an example. *West European Politics*, 37(5), 1046-1064.
- Naurin, E., & Oscarsson, H. E. (2017). When and why are voters correct in their evaluations of specific government performance?. *Political Studies*, 65(4), 860-876.
- Naurin, E., Håkansson, N., Werner, B., Björkdahl C., & Runeson, J. (2022). Do Swedish Political Parties give and fulfil election promises? Technical Report. *Version 2022/02/17*
- Oskarson, M., & Ahlbom, J. (2021). Trender i könsskillnader bland svenska väljare. Valforskningsprogrammets rapportserie 2021:1. Göteborgs universitet: Statsvetenskapliga institutionen.
- Socialdepartementet & SKR. (2020). *Ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödrhälsa- och förlossningsvården samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa – Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) 2020–2022*. S2019/05299/FS.
- Socialdepartementet & SKR. (2021). *Tilläggsöverenskommelse om en personcentrerad, tillgänglig och jämlik hälso- och sjukvård för graviditet, förlossning och eftervård. Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner 2021 – 2022*. S2021/00822/(delvis).
- Valforskningsprogrammet (2018). 2018:27 *Partiernas vallöften 1991–2014*. <https://www.gu.se/valforskningsprogrammet/var-forskning/faktablad>

Appendix A: Bedömningar av vallöftena 2018–2022

Vi har strävat efter att bedöma löftena i linje med metodbeskrivningen i Naurin, Håkansson, Werner, Björkdahl och Runeson (2022) och Naurin (2014). Samtliga löften är från Socialdemokraternas valmanifest 2018. Vi har bedömt löftena utifrån beslutsfattning och policyförändringar. Som underlag har vi använt oss av offentligt tryck, mer specifikt propositioner, betänkanden, överenskommelser, kommittédirektiv, lagar, riksdagsskrivelser och protokoll. Materialet har insamlats genom riksdagens och regeringens digitala databaser. I enskilda fall har vi även använt oss av uttalanden från partiledare och Socialdemokraternas hemsida som komplement till motiveringarna.

Om en handling har genomförts som överensstämmer med vad som kan förväntas av löftet så har vi bedömt det som *uppfyllt*. Kriteriet för en uppfylld bedömning är således att en proposition har framtagits som åstadkommer vad som kan förväntas av löftet och som även har bifallits av riksdagen. I motsats har vi bedömt ett löfte som *inte uppfyllt* när ingen meningsfull handling eller beslut har ägt rum i linje med hur löftet var utformat. Det kan antingen vara att en proposition har lyfts men som inte bifallits av riksdagen, eller att en proposition har bifallits men som inte överensstämmer med vallöftet. Slutligen har vi bedömt ett löfte som *delvis uppfyllt* när en proposition bifallits av riksdagen men som inte är helt i linje med hur löftet var utformat. Det kan vara där förslaget inte går ”hela vägen” med vad som förväntades av löftet, eller där endast delar av propositionen har bifallits. I vissa fall krävde bedömningen en längre tolkning av innebörden av vallöftet, vad som kan förväntas av det, och vad som ska kvalificeras som en tillräcklig handling. Det finns således grund för andra tolkningar och bedömningar än vad vi utfört här.

Höja minimistraflet för våldtäkt – Uppfyllt

I regeringens proposition (2021/22:231) framtog förslag att höja ministraflet för våldtäkt och våldtäkt mot barn från fängelse i två år till fängelse i tre år. Riksdagen biföll regeringens förslag till ändringar i brottsbalken och rättegångsbalken (Betänkande 2021/22:JuU41; Riksdagsskrivelse 2021/22:433). Lagändringarna började gälla den 1 augusti 2022.

Minimistraflet för våldtäkt har höjts så löftet ses som *uppfyllt*.

Slopa straffreduktionen för unga. (Den som fyllt 18 är vuxen och ska betraktas som det i lagens mening) – Delvis uppfyllt

Straffreduktionen för allvarliga brott har slopats i och med att regeringens proposition (2021/22:17) bifölls av riksdagen (Betänkande 2021/22:JuU5; Prot. 2021/22:29). Lagändringarna innebar bland annat att straffrabatten för unga inte gäller om det för brottet inte är föreskrivet lindrigare straff än fängelse i ett år eller brottets straffvärde uppgår till fängelse i ett år eller mer (Betänkande 2021/22:JuU5; Prop. 2021/22:17)

Straffreduktionen har slopats för vissa brott. Den har alltså inte helt slopats. Därför ses löftet som *delvis uppfyllt*.

Införa förbud mot religiösa friskolor – Inte uppfyllt

Ett förbud mot religiösa friskolor har inte införlivats. En lagrådsremiss om etableringsstopp för konfessionella friskolor överlämnades i juli 2022 (Regeringskansliet, 2022), dock har ingen proposition om detta framtagits.

En annan proposition för ökad kontroll och krav på konfessionella friskolor (Prop. 2021/22:157) bifölls av riksdagen (Betänkande 2021/22:UbU29; Prot. 2021/22:131). Ändringarna innebar bland annat införandet av informationsskyldighet, att enskilda som ansöker att bli godkända som huvudmän måste ange detta i deras ansökan, att lämplighetsprövningen utökas med demokrativillkor, att skolinspektionen och kommunerna ges ökad rätt att begära ut fler uppgifter från belastningsregistret vid ledningsprövningen, och ändrade definitioner av begreppen konfessionellt inslag och konfessionell inriktning i skollagen (Betänkande 2021/22:UbU29; Prop. 2021/22:157).

Vallöftet syftade till att införa ett *förbud* mot religiösa friskolor vilket dessa lagändringar inte har åstadkommit, därför ses löftet som *inte uppfyllt*.

Förstärka förlossningsvården – Uppfyllt

Regeringen har tillfört resurser till att stärka förlossningsvården. 2019 nåddes en överenskommelse mellan staten och SKR om *ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödrhälso- och förlossningsvården samt kvinnors hälsa* omfattande 970 miljoner kronor åren 2020–2022 (Socialdepartementet & SKR, 2020). Medlen för detta föreslogs i budgetpropositionen för 2020 (Prop. 2019/20:1) och bifölls av riksdagen (Betänkande 2019/20: SoU1; Prot.2019/20:54). 2021 bemyndigades även en tilläggsöverenskommelse omfattande 481 miljoner för åren 2021–2022 som komplement till satsningen (Socialdepartementet & SKR, 2021). Medlen för detta föreslogs i budgetpropositionen för 2021 (Prop. 2020/21:1), vilket bifölls av riksdagen (Betänkande 2020/21:SoU1; Prot. 2020/21:56).

På grund av denna satsning så ses löftet som *uppfyllt*.

Begränsa arbetskraftsinvandringen (så att jobb med låga utbildningskrav där det inte råder arbetskraftsbrist går till arbetslösa personer i Sverige) – Inte uppfyllt

I proposition (2021/22:134) framtog förslag för att skärpa och förbättra reglerna kring arbetskraftsinvandring. Vissa av dessa förändringar skulle kunna leda till att arbetskraften begränsas. Dels att ett anställningsavtal ska krävas för att arbetstillstånd ska kunna beviljas, dels att ett försörjningskrav införs vid anhörginvandring kopplat till utländsk arbetskraft. Förslaget bifölls av riksdagen (Betänkande 2021/22:SfU22; Prot. 2021/22:99). Lagändringarna började gälla den 1 juni 2022.

Däremot finns inga tydliga efterföljder för hur jobb med låga utbildningskrav där det inte råder arbetskraftsbrist ska gå till arbetslösa i Sverige. Då lagändringarna reglerade arbetskraftsinvandringen mer generellt men inte innebar något särskilt system för att premiera arbetslösa svenskar till lågutbildade jobb, så ses löftet som *inte uppfyllt*.

Det är värt att nämna att regeringen under 2022 gav ett kommittédirektiv (Dir.2022:90) för en utredning om en behovsprövad arbetskraftsinvandring. I direktivet framförs att en utredare ska ge förslag på ändringar i regelverket för att möta de behov av arbetskraft som finns på den svenska arbetsmarknaden. Vidare framläggs att regeringen vill skapa ett system där rekrytering utanför EU-länder som utgångspunkt endast ska tillåtas i yrken där det inte finns möjlighet att rekrytera rätt kompetens i Sverige (Dir.2022:90). Uppdraget ska redovisas juli 2023. Även detta talar för att löftet inte har uppfyllts.

Avskaffa allmän visstidsanställning - Delvis uppfyllt

I proposition (2021/22:176) framförde regeringen förslag om ändring i lagen om anställningsskydd, där allmän visstidsanställning skulle ersättas av *särskild* visstidsanställning. Skillnaden är att allmän visstid övergår till tillsvidareanställning efter två års anställning under en femårsperiod, medan *särskild* visstidsanställning övergår till tillsvidareanställning efter tolv månaders anställning under en femårsperiod. Riksdagen biföll propositionen (Betänkande 2021/22:AU12; Prot. 2021/22:126), och lagändringen började gälla den 30 juni 2022.

För att förstå syftet med vallöftet: innan valet 2018 sa Stefan Löfven till Aftonbladet: ”Vi vill ha stopp på allmän visstid. Det kommer behövas till exempel om man har speciellt projekt, arbetsanhopningar eller något annat skäl. Men att bara säga att man behöver någon på visstid utan skäl, det är tycker vi är fel” (Svensson, 2018, stycke tre i brödtexten). Vallöftet ses som *delvis uppfyllt* då allmänvisstid har avskaffats och ersatts med särskild visstidsanställning, dock finns ännu inget lagstadgat krav på arbetsgivare att ange skäl för att utge anställningsformen i linje med hur löftet var utformat.

Sänka skatten för pensionärer (Avskaffa den sista resten av den orättfärdiga skillnaden i beskattning mellan lön och pension till 2020) – Uppfyllt

En fortsättning i att avskaffa den orättfärdiga skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer. Skillnaden uppstår på grund av att jobbskatteavdraget ger sänkt skatt på arbetsinkomster men inte på pensionsinkomster.

I budgetpropositionen för 2021 (2020/21:1) presenterades en ny skattesänkning för personer över 65 genom ett förhöjt grundavdrag som skulle innebära att klyftan i princip avskaffades. Lagändringarna i inkomstskattelagen bifölls av riksdagen och tillämpades den 1 januari 2021 (Betänkande 2020/21:FiU, Prot. 2020/21:41). I december 2021 tillämpades en tvåårig tillfällig skattereduktion på arbete till följd av covid-19 pandemin (Prop. 2020/21:200; Betänkande 2021/22:SkU2; Prot. 2021/22:15), vilket gjorde att klyftan kvarstod under denna period.

Vallöftet ses som *uppfyllt* då regeringen har fått igenom den lagändring som gör att skatten för pensionärer sänks, och att skillnaden i beskattning mellan löntagare och pensionärer avskaffas.

Införa familjeveckan (Införa en veckas extra betald föräldraledighet årligen för varje förälder med barn mellan 4 och 16 år) - Inte uppfyllt

Familjeveckan har inte införlivats. I budgetpropositionen för 2022 (Prop. 2021/22:1,) framtogs ett första steg för att införa den med ett förslag om att förvärvsarbetande vårdnadshavare ska få tre dagar vardera per år att nyttja när ett barn i åldern 4–16 exempelvis har lov eller studiedag. Dock avslogs förslaget i riksdagen (Betänkande 2021/22:FiU). Socialdemokraterna skriver på deras hemsida att de bortprioriterar familjeveckan i kärvare tider (Socialdemokraterna, u.å.).

Referenser till Appendix A:

Naurin, E. (2014). Is a promise a promise? Election pledge fulfilment in comparative perspective using Sweden as an example. *West European Politics*, 37(5), 1046-1064.

Naurin, E., Håkansson, N., Werner, B., Björkdahl C., & Runeson, J. (2022). Do Swedish Political Parties give and fulfil election promises? Technical Report. *Version 2022/02/17*

Regeringskansliet. (2022, 15 juli). *Etableringsstopp för fristående skolor och fristående fritidshem med konfessionell inriktning*. <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/lagratsremiss/2022/07/etableringsstopp-for-fristaende-skolor-och-fristaende-fritidshem-med-konfessionell-inriktning/>

Socialdemokraterna. (u.å.). *Familjevecka*. Hämtad 2022-12-03 från: <https://www.socialdemokraterna.se/var-politik/a-till-o/familjevecka>

Socialdepartementet & SKR. (2020). Ökad tillgänglighet och jämlikhet i mödrahälso- och förlossningsvården samt förstärkta insatser för kvinnors hälsa – Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) 2020–2022. S2019/05299/FS.

Socialdepartementet & SKR (2021). Tilläggsöverenskommelse om en personcentrerad, tillgänglig och jämlik hälso- och sjukvård för graviditet, förlossning och eftervård. Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Regioner 2021 – 2022. S2021/00822/(delvis).

Svensson, O. (2018, 30 maj). S: Avskaffa allmän visstidsanställning. *Aftonbladet*. <https://www.aftonbladet.se/nyheter/samhalle/a/21klQ4/s-avskaffa-allman-visstidsanstallning>

Valforskningsprogrammet
Statsvetenskapliga institutionen
Göteborgs universitet
Box 711, SE-405 30 Göteborg

Valforskningsprogrammet finns vid Statsvetenskapliga institutionen i Göteborg. Sedan 1954 har vi genomfört empiriska studier av opinionsbildning, val och väljarbeteende och undersökt tillståndet och utvecklingen av den svenska representativa demokratin.

Syftet med forskningen är bland annat att förklara varför väljare röstar som de gör och varför val slutar som de gör. Vi spårar och följer trender i svensk valdemokrati och gör jämförelser med utvecklingen i andra länder.

Professor Henrik Ekengren Oscarsson leder det svenska Valforskningsprogrammet.

